

Ετησία συνδρομή διὰ τούς ἐντός τῆς Σύρου δραχ. 12.
Διὰ τούς ἐκτός . . . . . 13.

ΕΡΜΗΣ

Τιμή καταχωρήσεων δι' ἕκαστον στίχον λεπτά 15.
Ἐκδίδεται κατὰ δεκαήμεριαν.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.

“Ότε περί τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔντρομος ἡ Τουρκία διὰ τὴν ἀπειλοῦσαν αὐτῇ Ῥωσικὴν εἰσβολὴν συγκεκέντρισε περὶ τὸν Δούναβιν ὄλον σχεδὸν τὸν τακτικὸν αὐτῆς στρατὸν, αἱ ἀτακτοὶ τότε Ἀλβανικαὶ ὄρδοι αἰτινες ἀπετέλουν τὴν φρουρὰν τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας ἤρχισαν, κατὰ τὰς ἀρχαίας αὐτῶν ἕξεις, νὰ πράττωσι τὰς σκληροτέρας καὶ ἀπανθρωποτέρας κακώσεις. Αἱ κατὰ τῶν Χριστιανῶν τῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτὰς κατοικούντων. κακώσεις αὗται ἀναφέρονται ἐν ἐκτάσει εἰς τὰς ἐπισήμους ἀλληλογραφίας τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐταῖς ἐδρευόντων Προξένων τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, καὶ ἐδημοσιεύθησαν εἰς τούς ἐν τῷ κοινοβουλίῳ τῆς Ἀγγλίας ἐκτεθέντας δύο κυανοῦς τόμους.

Μὴ ὑποφέροντες τότε πλέον οἱ κάτοικοι τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν Χριστιανοὶ τὰ δεινὰ ταῦτα ἀνυπόφορα καταστάντα, ἐνθαρρυνόμενοι ἀφ' ἐνός μὲν, ἐκ τῆς ἐντελοῦς αἰουσίας τακτικῷ στρατοῦ, ἀφ' ἐτέρου δὲ, πολλὰ ἐλπίζοντες ἐκ τῶν ἐλευθέρων Ἑλλήνων καὶ ἰδίως ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ Ἑλλάδι μεταναστευσάντων συγγενῶν καὶ συμπολιτῶν των μεθ' ὧν εἶχον συναγωνισθῆ κατὰ τὸ 1821· ἐλπίζοντες προσέτι εἰς τὰς συμπαθείας τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης ὕψωσαν τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως ὅπως ἀπαλλαγθῶσιν ἀπὸ τοσοῦτον βαρὺν καὶ ἀτιμον ζυγόν, παράδειγμα τοῦ ὁποίου δὲν ἀναφέρει ἡ Ἱστορία.

“Ότι τὸ κίνημά των ἦτο καὶ συνετὸν καὶ δίκαιον, οὐδεὶς νομίζομεν δύναται ν' ἀντείπῃ, ἐκτός τῶν ὅσοι δὲν ἔχουσι χριστιανικὴν καρδίαν, οὐδὲ αἰσθάνονται τὸ παραμικρὸν αἰσθημα φιλανθρωπίας καὶ δικαιοσύνης. Καὶ ἦτο μὲν συνετὸν, καθόσον διὰ τούς προεκτεθέντας λόγους ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἐφαινετο ἀναπόφευκτος· εἶναι δὲ καὶ δίκαιον, διότι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Ὑψίστου διὰ νὰ χρησιμεύῃ ὡς κτῆνος καὶ ἀνδράποδον, ὑπὸ τοιοῦτον μάλιστα ἀπαίσιον καὶ βάρβαρον Κύριον.

Μόλις ὁμως ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις αὐτὴ ἡ ὅλος Ἑλληνικὴ καὶ καθαρῶς Ἑλληνικὴ, ἔδοσαν εἰς αὐτὴν αἱ δύο μεγάλαι τῆς δύσεως δυνάμεις ἄλλον παρά τὸν ἀληθῆ καὶ φυσικὸν αὐτῆς χαρακτήρα, καὶ οὐ μόνον ἀπεδοκίμασαν αὐτὴν καὶ διὰ παντός μέσου τὴν κατεπολέμησαν, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἐνοχοποίησαν ἐπενεγκοῦσαι οὕτως εἰς αὐτὸ ἀκαταλόγηστους ζημίας καὶ συμφοράς, ὡς ἄλλοτε ἐν ἐκτάσει ἐπραγματεύθημεν περὶ τοῦ δυστυχῆς τούτου ἀντικειμένου. Τὸ λυπηρότερον ὁμως εἶναι, ὅτι ὡς νὰ μὴν ἤρκουσιν ὅσα δυστυχήματα, ὑπέστημεν ἐκ τοῦ ἐσφαλμένου χαρακτηρισμοῦ τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης, μᾶς ἀπειλοῦσιν αἱ δυνάμεις αὗται καὶ μὲ γενικὴν καταστροφὴν, ἐνῷ κάλλιστα γνωρίζουσι τὰς ἀληθεῖς αἰτίας τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης καθόσον αἱ ἰδία τὰς ἐδημοσίευσαν. Ἐνῷ ὡσαύτως καλῶς γνωρίζουσι, ὅτι παρ' οὐδενὸς ἄλλου ἐδόθη συνδρομὴ ἢ παραμικρὰ εἰς τούς ἐπαναστῆσαντας, εἰμὴ ὑπὸ τῶν ἰδιῶν τῶν ἐλευθέρων Ἑλλήνων καὶ διὰ τοῦ ὀβολοῦ τῆς χήρας καὶ τοῦ ὄρφανου, κατὰ τὸ ἱερὸν καθῆκαν τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλουσι εἰς ἕκαστον ἡμῶν ὁ χριστιανισμὸς, ὁ ἐθνισμὸς, ἡ φιλανθρωπία καὶ τὸ δίκαιον. Ἐν ᾧ, τέλος, γνωρίζουσι ὅτι αἱ περὶ ἀπελευθερώσεως ἐπιπέδες καὶ τῶν ἐπαναστατησάντων καὶ ἡμῶν τῶν ἐλευθέρων Ἑλλήνων, οἵτινες δὲν παύομεν εὐχόμενοι ἐγκαρδίως πρὸς τὸν Ὑψίστον ὑπὲρ εὐδοξείας τῶν ὀπλων τῶν ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ τιμίου σταυροῦ ὑπὲρ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας μαχομένων ὁμοεθνῶν μας, ἐστηρίζοντο μᾶλλον εἰς τὴν δύσιν διὰ μεγάλους πολιτικῶς λόγους, τούς ὁποίους καὶ αὐταὶ δὲν ἀγνοοῦσι καὶ ἡμεῖς

κατανοοῦντες τ' ἀληθῆ ἡμῶν συμφέροντα, δὲν παραγνωρίζομεν. Τὴ ἀπαιτοῦσιν ἤδη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν μας καὶ ἀπὸ ἡμᾶς αἱ μεγάλαι τῆς δύσεως δυνάμεις αἱ προστάτιδες, οἱ κηδεμόνες καὶ πατέρες μας; Ἀπὸ μὲν τὴν Κυβέρνησιν μας ἀπαιτοῦσιν ἀδύνατα· νὰ καταστείλῃ τουτέστι τὴν ἐπανάστασιν, καὶ διὰ τίνος μέσου; Ὡς νὰ μὴ δύνανται αὗται παντοδύναμοι οὖσαι νὰ τὴν καταστείλωσι διὰ τῶν ὁποίων ἔχουσι πολλῶν καὶ μεγάλων μέσων. Ἐπεικέστερον δὲ δῆθεν φερόμενοι ἀπαιτοῦσι παρὰ τῆς Κυβερνήσεώς μας νὰ ἐγγυηθῇ ὅτι ἡμεῖς οἱ ἰδιῶται δὲν θέλομεν προσφέρει τοῦ λοιποῦ συνδρομὴν τὴν παραμικρὰν εἰς τούς ὑπὲρ τῶν ὄλων ἀγωνιζομένους ὁμοεθνεῖς μας. Τί δὲ παρ' ἡμῶν ζητοῦσι; Νὰ πνίξωμεν πᾶν εὐγενὲς αἰσθημα, νὰ παύσωμεν ἀπὸ τοῦ νὰ κάμωμεν χρῆσιν παντός δυνατοῦ μέσου ὅπως δυνηθῶμεν, καὶ παρὰ τὴν θέλησιν καὶ προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεώς μας, νὰ συνδράμωμεν ὅπωςδῆποτε τούς ὁμοεθνεῖς μας αὐτούς. Ἀπαιτοῦσι νὰ λησμονήσωμεν ὅτι οἱ ὁμοεθνεῖς μας σφάζονται καὶ ἐξανδραποδίζονται, ὅτι αἱ πόλεις καὶ τὰ χωρία αὐτῶν ἀποτεφροῦνται, καὶ ὅτι βεβηλοῦνται ὑπὸ τῆς βαρβάρου καὶ ἀντιχρήστου Ὀθωμανικῆς φυλῆς οἱ ἱεροὶ Ναοὶ τοῦ Ὑψίστου, τοῦ Ὑψίστου! εἰς βν πρὸ τεσσάρων ἡδὴ αἰῶνων ἔχομεν ἀφιερωμένας ὅλας τὰς ἐλπίδας μας. Ἀπαιτοῦσι νὰ ἐπισύρωμεν καθ' ἡμῶν τὴν ἀγανάκτησιν, τὸ μῖσος καὶ τὴν ἀποστροφὴν τῆς χριστιανωσύνης ἀπάσης καὶ τῶν γενναίων καὶ φιλανθρωπῶν καρδιῶν, αἵτινες ἐν καιρῷ τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας μας ἀγῶνος γενναίως μᾶς συνέδραμον διὰ παντός μέσου καὶ δι' αὐτῆς προσέτι τῆς τοῦ αἵματός των ἐκχύσεως. Ἀπαιτοῦσι τέλος νὰ μᾶς ἀποθηριώσωσιν. Ἰδοὺ τί ἀπαιτοῦσι παρ' ἡμῶν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος χριστιανοὶ καυχώμενοι ἐπὶ χριστιανισμῷ, ἐξευγενισμῷ, φιλανθρωπία καὶ δικαιοσύνη, ἄλλως μὲ τὸ ξίφος ὑψωμένον ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας μᾶς ἀπειλοῦσιν ὅτι θέλουν μᾶς καταστρέψει.

Μετὰ τὰ προεκτεθέντα ἄς ὑποθεθῇ πρὸς στιγμὴν ὅτι οἱ ἐν Ἠπείρῳ καὶ Θεσσαλίᾳ ἐπαναστατήσαντες διὰ νὰ ἀποτεινάξωσι τὸν βαρὺν καὶ ἀτιμον ζυγόν των, ἤμαρτον. Ἄς ὑποθεθῇ ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησίς μας, καὶ αὐτὸς ὁ θρόνος μας ὅστις; δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὴν ὄρμην τοῦ ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ χωρὶς νὰ κατατραφῇ, ἤμαρτον. Ἄς ὑποθεθῇ ὅτι καὶ ἡμεῖς οἱ ἰδιῶται οἵτινες ἀδύνατον ἦτο καὶ εἶναι νὰ πνίξωμεν τὰ αἰσθηματα τῶν καρδιῶν μας καὶ ν' ἀποθηριωθῶμεν, ἤμαρτομεν. Μήπως δὲν ὑπάρχει μέσον ἰλασμοῦ διὰ ταύτας τὰς τοσοῦτον μεγάλας ἀμαρτίας μας; Εἶναι δίκαιον ἄραγε ἢ φιλάνθρωπον νὰ μᾶς καταστρέψωσι καὶ νὰ μᾶς ἐξαλείψωσιν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς διὰ τοιαύτας ἀμαρτίας; Καὶ τίνας; Οἱ προστάται, οἱ κηδεμόνες, οἱ πατέρες μας; Ὁ πατὴρ καὶ ὁ κηδεμὼν αἰσθανόμενος πάντοτε τὸ τοῦ πατρὸς καὶ κηδεμόνος φίλτρον ἐπανορθωτικὰς μόνον ἐπιβάλλει ποινὰς κατὰ τοῦ ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἢ τοῦ ὑπὸ κηδεμονίαν διατελούντος, καθόσον αἱ ἰδιότητες αὗται προϋποθέτουσιν ὑπεξοῦσιον καὶ κηδεμονεῦμένον εἰς ἀμαρτίας καὶ σφάλματα ὑποκείμενον. Ὁ προστάτης δὲ, δὲν ἀνέχεται οὐδὲ καταδέχεται ἄλλος νὰ ἐλάβῃ τὸν ὑπ' αὐτοῦ προστατευόμενον, ὅτε αὐτὸς νὰ τὸν τιμωρήσῃ βαρέως ὅπωςδῆποτε ἀμαρτήσαντα, πολὺ ὀλιγώτερον δὲ νὰ τὸν ἐξονώσῃ. Γνωρίζοντες ὁμως ὅτι δυστυχῶς ἡ πολιτικὴ δὲν ἔχει οὔτε θρησκείαν, οὔτε καρδίαν, οὔτε ἠθικὴν, οὔτε Θεόν, ἄς μᾶς ἐπιτραπῇ ἢ ἔκφρασις. “Ότι ἀποστρέφει τὸ προσωπὸν τῆς εἰς τὰς αἵματοχυσίας, τούς ἐξανδραποδισμούς καὶ τὰς καταστροφάς, καὶ κλείει τὰ ὠτα τῆς εἰς τὴν φωνὴν τοῦ δικαίου, ὅτι τέλος, πνίγεται πᾶν πολιτικὸν συμφέροντων, ὅσακις μάλιστα πρόκεινται συμφέροντα μεγάλα καὶ σοβαρά. Ἐπειδὴ ἀπειλούμεθα ν' ἀπολείσωμεν πᾶν

δι, τι ἀπεκρίσαμεν ἀγαθὸν μετὰ τὸν μακροχρόνιον καὶ καταστροφικὸν ἀγῶνα μας, καὶ αὐτὰ προσέτι τὰ φίλτατά μας καὶ τὴν αὐτονομίαν μας, μετὰ ἀπείρους θυσίας, ἰδρώτας καὶ κόπους. Ἐπειδὴ ἐλέπομεν στινωμένως πανταχῶθεν παγίδας κατὰ τῆς αὐτονομίας μας καὶ ἐπιβουλὰς τεκταινομένας, ἕως δὲ καὶ ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων τοὺς ὁποίους θεωροῦμεν βοηθοὺς καὶ προστατάς μας. Ἐπειδὴ, τέλος, αἱ ἀπειλοῦσαι ἡμᾶς δυνάμεις τῆς δύσεως εἶναι γιγαντες ἀπέναντι ἡμῶν, καὶ εἴτε ὡς δανεισταὶ, εἴτε ὡς ἐπανορθωταί, εἴτε ὡς πολέμιοι δύνανται νὰ μᾶς καταστρέψωσι διὰ μιᾶς μόνης πνοῆς των, τὴν σύνεσιν καὶ ὑπομονὴν μόνον θεωροῦμεν ὡς ἀγκυρὰς τῆς σωτηρίας μας καὶ μόνα καταφύγια ἡμῶν, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐξέλθωμεν ὅσον ἐνεστὶν ἀβλαβέστεροι τῆς δεινῆς, ταύτης, τῆς σοβαρᾶς καὶ τρομερᾶς κρίσεως. Σύνεσις λοιπὸν καὶ σύνεσις ἀυστήρᾳ ἀπαιτεῖται καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντός μας, καὶ ἐκ μέρους τῶν ὑπουργῶν, καὶ ἐκ μέρους τῶν δημοσιογράφων μας καὶ ἐκ μέρους ἡμῶν τῶν ἰδιωτῶν. Οἱ ὑπουργοὶ μας ὀφείλουσι νὰ συλλογισθῶσιν, ὅτι τὸ ἔθνος ὀλόκληρον εὐρίσκεται εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου, ὅτι δὲ καὶ αὐτὴ ἡ αὐτονομία μας κινδυνεύει. Ὀφείλουσιν οἱ κύριοι οὗτοι νὰ κατανοήσωσι τὸ σοβαρὸν τῆς θέσεώς των εἰς τοσοῦτον κρίσιμους περιστάσεις καὶ τὴν μεγίστην αὐτῶν εὐθύνην ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἔθνους, τοῦ Σ. Βασιλέως ἡμῶν καὶ τῆς Ἰστορίας διὰ πᾶσαν ἑλλησὶν ἢ σφάλματά των δυνάμενα νὰ ἐπιφέρωσι καταστροφάς. Ἄς προσπαθήσωμεν διὰ τῆς συνέσεώς μας νὰ σώσωμεν μεταξὺ τοσοῦτων κινδύνων τὴν κεφαλὴν τοῦ μεγάλου σώματος τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, διὰ νὰ δυνηθῆ εἰς ἀρμοδιωτέρας περιστάσεις ν' ἀποκτήσῃ ἡ κεφαλὴ αὕτη χεῖρας καὶ πόδας, καὶ ἄς μὴ διακυβεύσωμεν αὐτήν, διότι ἀπολεσθείσης αὐτῆς, τὸ πᾶν συναπόλλυται. Οἱ δημοσιογράφοι μας ὀφείλουσι νὰ συλλογισθῶσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἄγγελος, ὅτι δὲ χεῖρ φιλομένη δὲν κόπτει κεφαλὴν καὶ ἡμεῖς δὲ οἱ ἰδιῶται ἄς τρηθῶμεν συμπεριφορὰν τε καὶ διαγωγὴν συνετὴν καὶ κατὰ ἄλλον εἰς τὰς περὶ τῶν δεινῶν περιστάσεις, καθ' ἃς πρόκειται κίνδυνος περὶ τῶν ὅλων, καὶ ἄς μὴ νομίζωμεν ὅτι κοιμώμεθα ἐπὶ ῥοδίνῳ στρωμνῆι.

Ἀποτεινόμενοι δὲ καὶ πρὸς τὰς δυνάμεις τῆς δύσεως ἐπαναλέγομεν αὐταῖς ἐθεοθάσως ὅσα πολλάκις εἶπομεν ὅτι ὁ ἀγῶν τῶν ἐν Ἠπειρῷ καὶ Θεσσαλίᾳ ὁμοειδῶν μας εἶναι ὅλως ἑλληνικὸς, καθαρῶς ἑλληνικὸς καὶ ἀμέτοχος πάσης ξένης ἐπιβροῆς, ὡς τοιοῦτον δὲ ὑπεστήριξεν αὐτὸν τὸ ἔθνος ὀλόκληρον. Ὅτι ἄπαντες οἱ Ἕλληνες ἐλεύθεροί τε καὶ δούλοι εἰς αὐτάς ἔχομεν προσηλωμένας τὰς ὑπερ τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου ἡμῶν ἐλπίδας μας. Ὅτι ἂν δὲν συνδεώμεθα μετ' αὐτῶν θρησκευτικῶς, συνδεώμεθα ὅμως μὲ ἰσχυροτέρους δεσμούς, ὁποῖοι εἶναι ὁ πολιτισμὸς, οἱ νόμοι, τὸ φιλελεύθερον πολίτευμα, ἡ φιλοσοφία, αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστήμαι τὰς ὁποίας παρὰ τῆς δύσεως ἀρνούμεθα. Ὅτι ἔχομεν ἀρκετὴν ἐφύαν, πνεῦμα καὶ νοῦν διὰ νὰ γνωρίζωμεν τ' ἀληθῆ ἡμῶν συμφέροντα ὑπαγορεύοντα ἡμῖν νὰ κλινώμεν μᾶλλον πρὸς τὴν δύσιν παρὰ εἰς ἄλλο τοῦ κόσμου μέρος. Ὅτι αἱ πρὸς τὴν ἄρκτον συμπάθεια ἡμῶν γεννῶνται μόνον καὶ μόνον ἐκ τοῦ ὅτι ἐξασθενεῖ καὶ καταπολεμεῖ τὸν ἀδιάλλακτον ἐχθρὸν ἡμῶν, ὅστις ὑπὸ τὸν ἀπάνθρωπον ζυγὸν τοῦ μᾶς ἐτυράννησεν ἐν διασπῆματι τεσσάρων αἰώνων ἄλλὰ δὲν προσδοκῶμεν παρ' αὐτῆς οὔτε μεγαλειῶν ἐθνικῶν, οὔτε πολιτισμῶν, οὔτε εὐνομίαν, οὔτε ἐλευθερίας, οὔτε φιλοσοφίαν, οὔτε ἐπιστήμας, οὔτε τέχνας. Ὅτι ἀποφασίσασαι αἱ δυνάμεις τῆς δύσεως νὰ λύσωσι τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα καθ' ἕνα ὅποιονδήποτε τρόπον, δι' ἡμῶν καὶ μόνον δι' ἡμῶν θέλουσι δυνηθῆ νὰ τὸ λύσωσιν ὀριστικῶς, ὅτι δὲ ἄνευ ἡμῶν ἀκατόρθωτον ἐπιχειροῦσι πράξιν. Ὅτι εἶναι ἔργον πλημμελοῦς πολιτικῆς νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, διὰ βαιοπραγιῶν, μίσους καὶ ἀποστροφῆν κατ' αὐτῶν, ἐν ᾧ ἀξάνουσαι τὰς ὑπερ αὐτῶν συμπαιθείας μας διὰ τῆς ἐμμενείας των καὶ δι' εὐεργεσιῶν, θέλουσιν ἔχει κ-

μᾶς αἰωνίως συμμάχους των καὶ ἐνεκα τοῦ καθήκοντος τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ ἐνεκα τῶν πολιτικῶν καὶ ἐμπορικῶν συμφερόντων μας. Ὅτι, τέλος, τὰ πολιτικὰ καὶ ἐμπορικὰ αὐτῶν καὶ ἡμῶν συμφέροντα συνδυάζονται ἄριστα καὶ συνταυτίζονται.

Τουρκικὴ δολιότης.

Ὁ γνωστὸς Ρεσίτης, ὁ νῦν ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας, ἐν τινι διπλωματικῷ περὶ τῶν Ἠπειρωτικῶν ἐγγράφῳ δὲν ἐδυσκολεύθη ὁ δολιότητος, νὰ εἴπῃ δολιότητος τοῦ Ἕλληνας, γράφων πρὸς τοὺς Εὐρωπαϊκούς διπλωμάτας. Ἄγνωστον πῶθεν ἔχει τὴν ἀφορμὴν ν' ἀποδίδῃ ὁ τολμητῆς τοιοῦτον ἐπίθετον πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἔχῃ τὴν κακὴν τύχην εἰσέτι νὰ διοικῆται ἀπὸ Τούρκους ἀδικωτάτους, δολιότητους, μωροπανούργους καὶ φαυλοβίους.

Ἀνδιᾶζοντες πρὸς τὴν ἀθλίαν καὶ ἀρχειάν τῆς Τουρκίας διοίκησιν πολλάκις, δὲν ἐπεμελήθημεν νὰ μάθωμεν πολλὰς ἀναγκαίας λεπτομερίας περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ βίου τῶν σαρδαναπάλων, τῶν διεπόντων τὰ ὀθωμανικὰ πράγματα, ἰδίως δὲ τῶν κατ' ἐπιφάνειαν μόνον Εὐρωπαϊκῶν, πραγματικῶς δὲ θαρραλοτάτων καὶ ἀσπόνδων ἐχθρῶν τοῦ ἑλληνισμοῦ φανερότερον, τοῦ δὲ χριστιανισμοῦ ἐν γένει κρυφότερον, οἷοι ὁ Ρεσίτης, ὁ Φουάτης καὶ ἄλλοι, οἵτινες διὰ παντὸς δόλου καὶ μέσου ἐπιβουλεύονται τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ τὴν χριστιανικὴν Εὐρώπην, ὑποκρινόμενοι καὶ ἀρετὴν πολλάκις, μέχρις οὗ δυνηθῶσιν, ὡς ἐλπίζουσι, νὰ προῶξωσι παντοῦ τὸ Κοράνιον διὰ τῆς κατατροφῆς τοῦ Εὐαγγελίου. Αὐτοὶ ἀνεπαισθήτως ἔφερον κατ' ὀλίγον καὶ τὴν νῦν ἀνωμαλίαν τοῦ κόσμου διὰ τῆς διαίρεσεως καὶ συγκρούσεως τῶν μεγάλων χριστιανικῶν δυνάμεων.

Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ ἡ Εὐρώπῃ δύνανται νὰ ἐλπίζωσιν ἐνίοτε διάκρισιν καὶ δικαιοσύνην καὶ τὴν ἡσυχίαν τῆς Ἀνατολῆς παρὰ τῶν Τούρκων τῆς παλαιᾶς ζύμης, οὐχὶ δὲ ποτὲ παρὰ τῶν ψευδομεταρρυθμιστῶν Τούρκων. Ὁ χαρακτῆρ, ὁ βίος ὀλόκληρος καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα δεκνύουσι ἀκροῦντος τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

Τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον ἔργον τοῦ Ρεσίτου, ὡς πολιτικοῦ ἀνδρός, εἶναι, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μαχμούτου ἔπεισε τὸν νέον Μεζιτὴν νὰ ἐκδώσῃ τὸν λεγόμενον Ροδεῶνιον θέσπισμα (Χάτσερπ τοῦ Γκιουλιχανέ), μέγα καὶ παχυλὸν δόλωμα πρὸς τοὺς ὑπῆκόους καὶ τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς χριστιανοὺς, γενόμενον ἐν κινδύνῳ τοῦ κράτους πρὸς καταστροφὴν τάχα τοῦ νεοσυστάτου βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ κράτους. Τὸ θέσπισμα τοῦτο, ἀναγνωσθὲν μετὰ πολλῆς παρατάξεως ἐν Βυζαντίῳ ἐνώπιον τῶν προσκεκλημένων ἀντιπροσώπων τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τῶν πατριρχῶν, καὶ τῶν πρέσβων τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων, ὑπέσχετο τελείαν ἰσότηταν τῶν ὑπῆκόων ἐνώπιον τοῦ νόμου, (πάντοτε μουσουλμανικοῦ, μὴ συγχωροῦντος τὴν τοιαύτην ἰσότητα), καὶ ἀσφάλειαν τινα τῶν φυσικῶν δικαιωμάτων τοῦ ὑπῆκόου ἀπὸ τὴν κατὰ ἄλλους τῆς ἐξουσίας. Πᾶς τις γινώσκει ἀποχρῶντως πόσην ἰσότητα ἔχουσιν οἱ χριστιανοὶ ἐν τῇ ὀθωμανικῇ ἐπικρατείᾳ ὡς πρὸς τοὺς μουσουλμάνους καὶ σήμερον ἐτι μετὰ 13 ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προειρημένου θεσπίσματος καὶ πλείονα ἔτη ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ Μαχμούτου. Ἄν καὶ σοφώτεροι, ἐπιμελέστεροι, φιλοδικαιότεροι καὶ κοινωφελέστεροι οἱ χριστιανοὶ ὡς πρὸς τοὺς μουσουλμάνους, δὲν εἶναι ὅμως δεκτοὶ πάντοτε οὔτε ὡς ὑπουργοὶ, οὔτε ὡς διοικητὰ τῶν ἐπαρχιῶν, οὔτε ὡς δικασταὶ, οὔτε ὡς μάρτυρες, οὔτε ὡς ἔφοροι προσόδων, οὔτε κἂν ὡς κλητῆρες τῶν διοικητηρίων καὶ τῶν δικαστηρίων, οὔτε ὡς τελωνειακοὶ φύλα-

Ὁ κύριος Ἐνρίκος Δ. Γιλπὶν ἀρχαῖος Εἰσαγγελεὺς καὶ διακεκρυμμένος μέλος τοῦ μυστικοσυμβουλίου τῶν Ἡνωμένων ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐπισκεφθεὶς ἐσχάτως τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀναχωρῶν ἐξ Ἀθηνῶν διεύθυνεν εἰς ἕνα ἐκεῖ φίλον τοῦ τὴν ἐπομένην ἐπιτολὴν, καταχωρηθεῖσαν εἰς τὸν Θεατὴν τῆς Ἀνατολῆς, παρὰ τοῦ ὁποῦ ἔρανιζόμεθα αὐτὴν πρὸς εὐχρηστῆσιν τῶν ἀναγκαστῶν μας.

Ἀκριβέ μου Κύριε. Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Μαρτίου 1854. Λυπούμαι μεγάλως ἀναχωρῶν ἐξ Ἀθηνῶν χωρὶς νὰ σὰς ἀποχαιρετήσω προσωπικῶς, καὶ νὰ ἐπαναλάβω τὰς εὐχαριστήσεις μου διὰ τὰς πρὸς με φιλοφρονήσεις σας αἵτινες κατέστησαν διττῶς τερπνὴν καὶ ἀγαπητὴν τὴν Ἑλλάδι διατριβὴν μου.

Ἄληθές εἶναι, ὅτι ὅτε ἀπεφάσισα νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Ἑλλάδα ἤμην βέβαιος ὅτι ἤθελον αἰσθανθῆ μείζην εὐχαρίστησιν πατρῶν γῆν καὶ διατρέχων τόπους πλήρεις θεληγῆτων μεταδιδομένων ὑπὸ τῆς ἱστορίας καὶ ὑπὸ τῆς μεγαλοφυΐας τῶν παρελθόντων χρόνων, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν ἐνδοξωτέρων παραδειγμάτων πατριωτικῆς ἀφοσίσεως, δραστηριότητος καὶ ἐπιτυχίας ἤττον ὅμως ἐπροσδύκουν νὰ εὐρῶ μεταξὺ τοῦ λαοῦ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, μόλις ἀπελευθερωθέντος ἀπὸ τὸν ἐπονεϊδιστὸν τεσσάρων αἰώνων ζυγόν του, προδόντος τοσοῦτον ἀξιολόγους εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς θεσμοθεσίας του. Ἴδον ἰδίους ὀφθαλμοῖς μου τί ἐξετελέσθη ἐν τῷ βραχὺ διαστήματι εἰκοσι ἐτῶν τούτέστι τύπον τοσοῦτον πολυἀριθμον καὶ ἐλεύθερον, πνεῦμα συζητήσεων ἀρρέων πὸν καὶ θαρραλαῖον, σπανίαν προθυμίαν ἀτομικῶν θυσιῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, σύστημα δημοσίου ἐκπαιδεύσεως λίαν ἐκτεταμένον, φιλολογίαν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν δαψιλῶς διακεχυμένην, τὴν γεωργίαν θέτουσαν ἐκ νέου εἰς κυκλοφορίαν τὰς εὐκάρπους πεδιάδας τὰς ὁποίας κατέστησεν ἐρήμους μία κτηνώδης κυβέρνησις, τὴν ναυτιλίαν ἀροτριῶσαν τὰς θαλάσσας, τὴν κλίσειν πρὸς τὰς τέχνας προσπαθοῦσαν νὰ σώσῃ τὰ μνημεῖα τὰ ὁποῖα ἡ χαρβαρότης καὶ ὁ φανατισμὸς ἦσαν εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ νὰ καταστρέψωσι, καὶ πόλεις ἀνεγειρομένας ἐκ τῶν εἰρειῶν μετὰ τοσαύτης ταχύτητος τὴν ὁποίαν μόλις ὑπερβαίνει ἡ πατρίς μου. Ἴδον περιπλέον ὅτι ταῦτα πάντα ὀφείλονται εἰς τὴν ἀνδρίαν καὶ καρτερίαν μιᾶς φούκτας ἀνδρῶν ἐλευθέρων, οἵτινες ἐπολέμησαν ἐναντίον φυλῆς πολυἀριθμου, φανατικῆς καὶ ἀγρίας, καὶ ὅτι αἱ δυνάμεις αἵτινες ὑπὲρ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ὑπὲρ κυβερνήσεως δικαίας καὶ πεφωτισμένης, ὠφείλον νὰ ἐπευφημήσωσι τὰς προσπάθειάς ταύτας, ἴδον αὐτὰς πρὸ πολλοῦ μὲ βλέμμα ἀδιαφορίας καὶ δυσανεκτικῆς. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ταῦτα τ' ἀνέλπιστα φίλτρον καὶ εὐφροσύνης ἀντικείμενα νύξισαν τὴν ἡδονὴν τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται τις θεωρῶν τὴν δόξαν, τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ἐπιτηδεύτητά τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος.

Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον.

Ἐπεβεβαιώθη σήμερον δυστυχῶς, ὅτι πρό τιων ἡμερῶν ἀνηγγέλετο ἐξ Ἀθηνῶν περὶ τελεσιγράφων δοθέντων πρὸς τὴν κυβερνήσιν μας ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις πρέσβων Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας.

Τὰ τελεσίγραφα ταῦτα, τῶν ὁποίων περίπου τὸ περιεχόμενον ἐδημοσίευσεν ἡ Ἑλπίς ἐν ἐκτάκτῳ παραρτήματι, εἶναι λίαν ἔντονα, ὡς ἴδον οἱ ἀναγνώσται μας, ἰδίως δὲ τὸ τοῦ πρέσβους τῆς Ἀγγλίας, τὸ ὁποῖον ἀπειλεῖ καὶ αὐτὸν τὸν θρόνον τῆς πατρίδος μας.

Ὁ ὕψιστος λοιπὸν ἄς ἐμπνεύσῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀρχόντων μας θεῖον φωτισμόν, ὅπως εὐρωσι τὸν καταλληλότερον καὶ ἐθνικότερον τρόπον τοῦ ν' ἀπαλαχθῶμεν ἀπὸ τ' ἀπειλούντα ἡμᾶς δυστηχήματα.

Ἡ κυβερνήσις μας ἐζήτησε προθεσμίαν τριῶν ἡμερῶν διὰ ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰ τελεσίγραφα ταῦτα καὶ τῇ ἐδόθη.

— Καὶ ἐξ Ἀθηνῶν γράφουσι καὶ ἐκ τοῦ ἀπὸ Μασσαλίαν ἀφιχθέντος χθὲς γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου ἐπληροφορήθημεν, ὅτι μέλλει ν' ἀποβιβασθῇ ὁσονούπω εἰς Πειραιᾶ Γαλλικὸς στρατὸς ἐξ ὀκτὼ χιλιάδων συγκείμενος καὶ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Φορετὸν διὰ νὰ κάμῃ κατάληψιν τῆς Ἑλλάδος, ὅτι δὲ ὁ στρατὸς οὗτος εὐρίσκετο εἰς Μελίτην ὅθεν ἐμελλε ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον τῆς τοῦ Γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου δι' ἐδῶ ἀναχωρήσεως μ' ἐξ ἀτμοπλοῦς φρεγάτας. Τὰ πράγματά μας λαμβάνουν σοβαρὸν χαρακτήρα.

Γράφουσι ἐξ Ἀθηνῶν τινες ὅτι ἐπρόκειτο νὰ γενῆ μεταβολὴ ὑπουργικῆ· ἄλλοι δὲ ὅτι ἡ κυβερνήσις μας δὲν θέλει ἐνδώσει ἢ ἐνώπιον ἀκαταμαχίτου βίαις.

Καὶ πάλιν Τουρκικὰς ὀμότητας καὶ θηρωδίας κατὰ ἀόπλων καὶ ἡσυχῶν χριστιανῶν ἀναγκαζόμεθα ν' ἀναφέρωμεν μὲ λύπην μας πρὸς τοὺς ἀναγνώστας μας.

Ὁ ἐν Μακεδονίᾳ ἀρχηγὸς τῶν ἐπαναστατῶν Στρατηγὸς Καρατάσος εἶχε πλησιάσει εἰς κωμόπολιν τινα Πολυγύρον ὀνομαζομένην, μέρος δὲ τοῦ στρατοῦ του εἰσῆλθεν εἰς τὴν κωμόπολιν ταύτην τὸν ὅποιον οἱ Πολυγυρίται ἐκόντες ἄκοντες ὑπεδέχθησαν. Τὸ συμβᾶν τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς τούρκους, ὡς ἀπομακρυνθέντων πάλιν ἐκείθεν τῶν Ἑλλήνων, ἄτακτον στρατιωτικὸν ὀθωμανικὸν σῶμα ἐσκήνωσε πλησίον τῆς κωμοπόλεως ταύτης, ὃ δὲ ἀρχηγὸς αὐτοῦ ἀντὶ νὰ δράμῃ πρὸς καταδίωξιν τῶν ἐπαναστατῶν, προσεκάλεσε τριάκοντα περίπου προεστῶτας τοῦ Πολυγύρου, καὶ ἀφοῦ ἔκαμε πρὸς αὐτοὺς ἐρωτήσεις τινὰς διέταξε τοὺς στρατιώτας του νὰ τοὺς σφάζωσιν ὡς πρόβατα. Ἡ διαταγὴ αὕτη πάραυτα ἐξετελέσθη. Μετὰ τοῦτο τὸ ἀπάνθρωπον μέτρον ἔντρομοι γενόμενοι οἱ τοῦ Πολυγύρου κάτοικοι διεσκορπίσθησαν εἰς ἄλλα ἐκεῖ πλησίον χωρία διὰ νὰ διασωθῶσιν ἀπὸ τὴν σφαγὴν, οἱ δὲ τούρκοι εἰσελθόντες εἰς τὴν κωμόπολιν ταύτην, ἐλεηλάτησαν αὐτήν, καὶ ἐνταυτῷ ἔπραξαν πολλὰς καὶ διαφόρους κακώσεις καὶ ἀτιμώσεις πρὸς τοὺς ὀλίγους μείναντας ἐντὸς αὐτῆς ἄνδρας καὶ γυναῖκας ἀόπλους καὶ ἡσυχούς.

Αἱ θηριώδεια αὐτὰ εἶναι τρανὸν δαῖγμα τῶν μεγάλων πρὸς τὸν ἐξευγενισμόν προδόντων, τὰς ὁποίας ἔκαμεν ἡ τουρκικὴ φυλὴ, κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῶν χριστιανῶν συμμάχων των!

Ἀναγινώσκωμεν εἰς τὴν ἐφημερίδα τῶν συζητήσεων τὸ ἐπόμενον ἄρθρον τοῦ κυρίου Σαιντ-Μάρκ Γιραρδίνου.

Δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ἐνδιατρίψω ἐν τῷ παρόντι λεπτομερῶς ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, τῆς ὁποίας ὁ κύριος Τρικούπης ἐδημοσίευσεν ἐν Λονδίῳ τὸν πρῶτον τόμον. Θέλω ἐπανέλθει ὅμως μετὰ τοῦ πόθου καὶ τῆς προσοχῆς, τῶν ὁποίων καθίσταται ἄξιον τοιοῦτον σύγγραμμα γεγραμμένον ὑπὸ ἀνδρὸς τοσοῦτον διακεκριμένου οἷος εἶναι ὁ κύριος Τρικούπης.

Θέλω καταδείξει μόνον ἐνταῦθα τὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρίστην καὶ ἐξογον πνευματικὴν ἐνέργειαν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἑλλὰς ὑπερασπίζεται τὰ δίκαιά της ἐνώπιον τῆς δύσεως μὲ τὸν ἀνήκοντα εἰς τοσοῦτον τρανὰ δίκαια ζῆλον. Καὶ διὰ μὲν τοῦ Ἀνατολικοῦ Θεατοῦ, περὶ οὗ πολλάκις ἐνησχολήσαμεν τοὺς ἀναγνώστας μας, ἀποπειρᾶται νὰ δείξῃ εἰς τὴν δύσιν ὅτι συνδρομὴ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν χριστιανικῶν τῆς Ἀνατολῆς λαῶν δύναται νὰ λυθῇ τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα· διὰ δὲ τοῦ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος συγγράμματος τοῦ κυρίου Σαρικόπου, διεκδικεῖ τοὺς ὁποίους ἔχει τίτλους ἐπὶ τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τῆς Εὐρώπης· διὰ δὲ τῆς ἱστορίας τοῦ κυρίου Τρικούπης, περὶ τῆς ἐνδόξου ἐπαναστάσεως αὐτῆς, ἐπικαλεῖται μάρτυρας τὰς ἀναμνήσεις τοῦ πολεμικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ ἡρωϊσμοῦ της, τοῦ ἐνθουσιασμοῦ πρὸς τριάκοντα ἐτῶν τὴν Εὐρώπην.

Ἡ συνέχεια ἐν παραρτήματι.